

OBSAH:

Úvodní vysvětlivky

A. Selekční údaje – autoři a názvy

Hlavní zásady

První dílo

Druhé a další dílo

PŘÍKLADY:

I. Anonymní díla

a. základní podoba

b. unifikovaný název/název originálu odlišný od 245 \$a

II. Všechna díla mají stejného autora/stejně autory

1) Jeden autor

a. základní podoba

b. unifikovaný název/název originálu odlišný od 245 \$a

2) Více autorů

a. základní podoba

b. unifikovaný název/název originálu odlišný od 245 \$a

III. Každé dílo má jiného autora/jiné autory

1) Jeden autor

a. základní podoba

b. unifikovaný název/název originálu odlišný od 245 \$a

2) Více autorů

a. základní podoba

b. unifikovaný název/název originálu odlišný od 245 \$a

IV. Kombinace Anonym + Autoři

a. základní podoba

b. unifikovaný název/název originálu odlišný od 245 \$a

B. Další údaje

Názvy dalších děl nejsou v 1. pádu, jsou připojeny pomocí předložky nebo spojky...

Vedlejší autoři

Údaje o vydání

Shrnutí podle polí

Úvodní vysvětlivky

Přítisk = obsahově uzavřené dílo, přitisknuté v jedné tiskovině k jinému samostatnému dílu, ale nespojené s ním společným názvem; zvláštní název přítisků může být uveden na společné titulní stránce nebo na zvláštním titulním listu.

Nezaměňovat s přívazkem! (Přívazky jsou díla, která byla původně publikována samostatně a až dodatečně svázána dohromady.)

V RDA se problematiky týkají pravidla 6.27.1 a 17.8.

Z pravidla 6.27.1 vyplývá, že v poli 700 s druhým indikátorem 2 („záhlaví Autor/Název“) by měl být uváděn vždy pouze první z tvůrců (=hlavních autorů) a další tvůrci (=spoluautoři) ani přispěvatelé (=osoby s vedlejší autorskou odpovědností) by neměli být uváděni vůbec - v tom případě by však tito autoři nebyli vyhledatelní.

Z praktických důvodů je tedy zapotřebí **zapsat spoluautory a vedlejší autory všech děl alespoň samostatně v poli 700 s druhým indikátorem prázdným.**

Způsob zápisu se liší podle toho, je-li tvůrcem všech děl stejná osoba (korporace, konference) nebo jestli má každé dílo jiného/jiné tvůrce. (V příkladech byla použita personální záhlaví; obdobně postupujeme, má-li hlavní autorskou roli korporace nebo konference.)

A. Selekční údaje – hlavní autoři a názvy

Hlavní zásady:

I. ANONYMNÍ DÍLA

➤ pole 245

- v poli 245 k anonymním dílům přistupujeme tak, jako by šlo o dílo jiného autora, tj. názvy jsou od sebe odděleny tečkou a dvěma mezerami (neumožňuje-li to systém, můžeme zapsat pouze jednu mezeru):

Název A. Název B. Název C (rozdělení do podpolí viz příslušné pokyny v manuálu MARC 21 a příklady v další části tohoto materiálu)

➤ selekční údaje

- **názvy (přednostně unifikované názvy, případně názvy originálu)** pro všechna uváděná díla (včetně prvního) se zapisují v polích 730 s druhým indikátorem „2“
- pokud by se měl druhý nebo některý další název v poli 245 (zapsaný tak, jak je na prameni popisu) lišit od názvu v poli 730, zapíšeme název z pramene popisu do pole 740, aby byl vyhledatelný

II. AUTOR/AUTOŘI VŠECH DĚL JSOU STEJNÍ

➤ pole 245

- v poli 245 jsou názvy odděleny mezerou, středníkem a mezerou, autorské údaje jsou uvedeny na konci za lomítkem: *Název A ; Název B ; Název C / autor* (rozdělení do podpolí viz příslušné pokyny v manuálu MARC 21 a příklady v další části tohoto materiálu)

➤ selekční údaje

- jméno hlavního autora (tvůrce) nebo prvního z několika tvůrců se zapisuje v poli 100
- jména dalších autorů (tvůrců) se zapisují v poli/polích 700
- název každého díla (včetně prvního, z podpole 245 \$a) se zapisuje v poli 700 (710, 711) s druhým indikátorem „2“ v podpoli \$t jako součást záhlaví Autor/Název
- pro záhlaví Autor/Název má vždy přednost UNIFIKOVANÝ NÁZEV, případně NÁZEV ORIGINÁLU
- nepodařilo-li se zjistit unifikovaný název ani název originálu, uvedeme do podpole \$t název tak, jak je na prameni popisu
- pokud by se měl název druhého a dalších děl v poli 245 (zapsaný tak, jak je na prameni popisu) lišit od názvu v záhlaví Autor/Název (= v podpoli \$t jsme zapsali unifikovaný název nebo název originálu), zapíšeme název z pramene popisu do pole 740, aby byl vyhledatelný

III. AUTOR/AUTOŘI JEDNOTLIVÝCH DĚL JSOU RŮZNÍ

➤ pole 245

- jednotlivé názvové + autorské údaje jsou v poli 245 od sebe odděleny tečkou a dvěma mezerami (umožňuje-li to systém; pokud ne, můžeme zapsat pouze jednu mezeru): *Název A / autor 1. Název B / autor 2. Název C / autor 3* (rozdělení do podpolí viz příslušné pokyny v manuálu MARC 21 a příklady v další části tohoto materiálu)

➤ selekční údaje

- žádný autor není zapsaný v poli 100
- pro každé dílo je vytvořeno záhlaví Autor/Název v poli 700 (710, 711) s druhým indikátorem 2; zde je uveden jediný/první tvůrce (hlavní autor) a v podpoli \$t unifikovaný název (název originálu, název z pramene popisu)
- pro záhlaví Autor/Název má vždy přednost UNIFIKOVANÝ NÁZEV, pokud je stanoven
- pokud se jedná o překlad a pro dílo neexistuje unifikovaný název, do záhlaví Autor/Název v podpoli \$t zapíšeme NÁZEV ORIGINÁLU
- nemá-li dílo unifikovaný název a nejedná-li se o překlad, případně jde-li o překlad, ale nepodařilo se zjistit název originálu, uvedeme do podpole \$t název tak, jak je na prameni popisu (= v poli 245)
- pokud by se měl název druhého a dalších děl v poli 245 lišit od názvu v záhlaví Autor/Název (= v podpoli \$t jsme zapsali unifikovaný název nebo název originálu), zapíšeme název z pole 245 do pole 740, aby byl vyhledatelný
- všichni další tvůrci (spoluautoři) se zapíší standardně v poli 700 (710, 711) s druhým indikátorem prázdným (zapíše se tedy pouze jméno, NIKOLI název v \$t)

PŘÍKLADY

I. Anonymní díla

a. základní podoba

245 00 \$a Lidové písně z Domažlicka. \$b Dětské říkanky z 20. a 30. let 20. století

730 02 \$a Lidové písně z Domažlicka

730 02 \$a Dětské říkanky z 20. a 30. let 20. století

b. unifikovaný název/název originálu odlišný od 245 \$a

245 00 \$a Epos o Gilgamešovi. \$b Finský epos Kalevala

730 02 \$a Gilgameš. \$l Česky \$7 unn2009541657

730 02 \$a Kalevala. \$l Česky \$7 unn2006374988

740 02 \$a Finský epos Kalevala

II. Všechna díla mají stejného autora/stejně autory

1) Jeden autor

a. základní podoba

100 1# \$a Čapek, Karel, \$d 1890-1938 \$7 jk01021023 \$4 aut

245 10 \$a Hordubal ; \$b Povětroň ; Obyčejný život / \$c Karel Čapek

700 12 \$a Čapek, Karel, \$d 1890-1938. \$t Hordubal

700 12 \$a Čapek, Karel, \$d 1890-1938. \$t Povětroň

700 12 \$a Čapek, Karel, \$d 1890-1938. \$t Obyčejný život

b. unifikovaný název/název originálu odlišný od 245 \$a

100 1# \$a Shakespeare, William, \$d 1564-1616 \$7 jn19981002129 \$4 aut

245 10 \$a Králevic dánský ; \$b Romeo a Julie / \$c William Shakespeare

700 12 \$a Shakespeare, William, \$d 1564-1616. \$t Hamlet. \$l Česky \$7
aun2006373422

700 12 \$a Shakespeare, William, \$d 1564-1616. \$t Romeo and Juliet. \$l Česky \$7
aun2006373460

740 02 \$a Romeo a Julie

2) Více autorů

a. základní podoba

- 100 1# \$a Šimek, Miloslav, \$d 1940-2004 \$7 jk01130046 \$4 aut
245 10 \$a Besídka zvláštní školy ; \$b Besídka v rašeliništi ; Návštěvní dny / \$c Miloslav Šimek, Jiří Grossmann
700 1# \$a Grossmann, Jiří, \$d 1941-1971 \$7 jk01032740 \$4 aut
700 12 \$a Šimek, Miloslav, \$d 1940-2004. \$t Besídka zvláštní školy
700 12 \$a Šimek, Miloslav, \$d 1940-2004. \$t Besídka v rašeliništi
700 12 \$a Šimek, Miloslav, \$d 1940-2004. \$t Návštěvní dny

b. unifikovaný název/název originálu odlišný od 245 \$a

- 100 1# \$a Voskovec, Jiří, \$d 1905-1981 \$7 jk01150746 \$4 aut
245 14 \$a Der Esel und der Schatten ; \$b Cäsar ; Der Henker und der Narr / \$c Jiří Voskovec, Jan Werich
700 1# \$a Werich, Jan, \$d 1905-1980 \$7 jk01151601 \$4 aut
700 12 \$a Voskovec, Jiří, \$d 1905-1981. \$t Osel a stín. \$l Německy
700 12 \$a Voskovec, Jiří, \$d 1905-1981. \$t Caesar. \$l Německy
700 12 \$a Voskovec, Jiří, \$d 1905-1981. \$t Kat a blázen. \$l Německy
740 02 \$a Cäsar
740 02 \$a Henker und der Narr

III. Každé dílo má jiného autora/jiné autory

1) Jeden autor

a. základní podoba

245 00 \$a Karla / \$c Božena Němcová. *Kříž u potoka* / Karolína Světlá
700 12 \$a Němcová, Božena, \$d 1820-1862. \$t Karla
700 12 \$a Světlá, Karolína, \$d 1830-1899. \$t Kříž u potoka

b. unifikovaný název/název originálu odlišný od 245 \$a

245 00 \$a Králevic dánský / \$c William Shakespeare. *Poslední dobrodružství dona Juana* /
Molière
700 12 \$a Shakespeare, William, \$d 1564-1616 \$t Hamlet. \$l Česky \$7 aun2006373422
700 12 \$a Molière, \$d 1622-1673. \$t Dom Juan. \$l Česky \$7 aun2008458641
740 02 \$a Poslední dobrodružství dona Juana

2) Více autorů

a. základní podoba

245 00 \$a Její pastorkyňa / \$c Gabriela Preissová. *Maryša / A. a V. Mrštík*
700 12 \$a Preissová, Gabriela, \$d 1862-1946. \$t Její pastorkyňa \$7 aun2015876290
700 12 \$a Mrštík, Alois, \$d 1861-1925. \$t Maryša \$7 aun2007386618
700 1# \$a Mrštík, Vilém, \$d 1863-1912 \$7 jk01082335 \$4 aut

b. unifikovaný název/název originálu odlišný od 245 \$a

245 00 \$a Solaris / \$c Stanisław Lem. *Piknik u cesty* / Arkadij a Boris Strugačtí
700 12 \$a Lem, Stanisław, \$d 1921-2006. \$t Solaris. \$l Česky \$7 aun2009501532
700 12 \$a Strugackij, Arkadij Natanovič, \$d 1925-1991. \$t Piknik na obočine. \$l Česky
\$7aun2010570062
700 1# \$a Strugackij, Boris Natanovič, \$d 1933- \$7 jn19990210590 \$4 aut
740 02 \$a Piknik u cesty

IV. Kombinace Anonym + Autoři

a. základní podoba

245 00 \$a Lidová poezie v době Národního obrození. \$b Kytice / \$c Karel Jaromír Erben
730 02 \$a Lidová poezie v době Národního obrození
700 12 \$a Erben, Karel Jaromír, \$d 1811-1870. \$t Kytice \$7aun2006372830

V OPAČNÉM POŘADÍ:

245 00 \$a Kytice / \$c Karel Jaromír Erben. Lidová poezie v době Národního obrození
700 12 \$a Erben, Karel Jaromír, \$d 1811-1870. \$t Kytice \$7aun2006372830
730 02 \$a Lidová poezie v době Národního obrození

b. unifikovaný název/název originálu odlišný od 245 \$a

245 00 \$a Rukopis kralodvorský. \$b Z dějin národu českého / \$c František Palacký
700 12 \$a Palacký, František, \$d 1798-1876. \$t Dějiny národu českého v Čechách a
v Moravě \$7 aun2007413586
730 02 \$a Rukopis královédvorský \$7unn2006375213
740 02 \$a Z dějin národu českého

V OPAČNÉM POŘADÍ:

245 00 \$a Z dějin národu českého / \$c František Palacký. Rukopis kralodvorský
700 12 \$a Palacký, František, \$d 1798-1876. \$t Dějiny národu českého v Čechách a
v Moravě \$7 aun2007413586
730 02 \$a Rukopis královédvorský \$7unn2006375213
740 02 \$a Rukopis kralodvorský

B. Další údaje

Použití pole 765

Dříve časté použití pole 765 je omezeno na případy, kdy z nějakého důvodu nelze název originálu zapsat jako unifikovaný název (tedy v polích 700/710/711 v kombinaci Autor/Název nebo – u anonymních děl - v poli 730).

Podrobněji viz příručka Katalogizace podle RDA ve formátu MARC 21, informace k poli 765.

Příklady:

100 1# \$a Smith, John \$4aut

245 10 \$aAnglická architektura ; \$b Historické památky Londýna / \$c John Smith

700 12 \$a Smith, John. \$t Architecture of England. \$lČesky

700 12 \$a Smith, John. \$t London and its architecture. \$lČesky

740 02 \$a Historické památky Londýna

765 0# \$tHistoric monuments and buildings of London\$9 Česky

[Stejně dílo vyšlo v originále několikrát, pod dvěma různými názvy; jeden je v záznamech pro všechna vydání uváděn jako unifikovaný název, ale popisované dílo bylo přeloženo z anglického vydání nazvaného „Historic monuments and buildings of London “]

Názvy dalších děl nejsou v 1. pádu, jsou připojeny pomocí předložky nebo spojky apod.

V poli 245 zapíšeme tak, jak je na prameni popisu.

Jedná-li se o samostatné dílo téhož autora, spojovací výraz (předložku apod.) napíšeme po středníku s malým písmenem.

Jedná-li se o samostatné dílo jiného autora, spojovací výraz napíšeme po tečce a dvou mezerách s velkým písmenem.

Za spojovacím výrazem vždy následuje čárka (podobně jako u alternativních názvů).

100 1# \$a Čapek, Karel, \$d 1890-1938 \$7 jk01021023 \$4 aut

245 10 \$a RUR ; \$b společně s, Továrnou na Absolutno / \$c Karel Čapek

700 12 \$a Čapek, Karel, \$d 1890-1938 . \$t RUR \$7aun2007415079

700 12 \$a Čapek, Karel, \$d 1890-1938. \$t Továrna na Absolutno \$7aun2015855467

245 00 \$a Karla / \$c Božena Němcová. S, Křížem u potoka / od Karolíny Světlé

700 12 \$a Němcová, Božena, \$d 1820-1862. \$t Karla

700 12 \$a Světlá, Karolína, \$d 1830-1899. \$t Kříž u potoka

Příspěvatelé (vedlejší autoři)

Pokud mají jednotlivá díla nejen hlavní autory, ale každé z nich má i své vlastní vedlejší autory (editory, překladatele...), které potřebujeme uvést v záznamu, zapíšeme v poli 245 každého autora k dílu, ke kterému patří.

Uvádíme-li vedlejšího autora i jako selekční údaj, zapíšeme ho standardně do pole 700 s druhým indikátorem prázdným:

245 00 \$a Ústava / \$c Platón ; z řečtiny přeložil František Novotný s použitím překladu

Emanuela Peroutky. Politika / Aristotelés ; přeložil a poznámkami opatřil Antonín

Kříž

700 02 \$a Platón, \$d 427 př. Kr.-347 př. Kr. \$t Ústava. \$l Česky \$7 aun2006372454
700 02 \$a Aristotelés, \$d 384 př. Kr.-322 př. Kr. \$t Politika. \$l Česky \$7 aun2007401561
700 1# \$a Novotný, František, \$d 1881-1964 \$7 jk01090667 \$4 trl
700 1# \$a Peroutka, Emanuel, \$d 1860-1912 \$7 jk01092589 \$4 trl
700 1# \$a Kříž, Antonín, \$d 1889-1965 \$7 jk01070131 \$4 trl \$4 edt

Může se stát, že díla různých hlavních autorů mají společné přispěvatele/vedlejší autory. Pravidla RDA se problémem výslovně nezabývají, lze odkázat pouze na pravidlo 2.4.1.7 týkající se obdobného problému; v ISBD můžeme pravidlo najít v posledním českém vydání ISBD (M) pod číslem 1.5.4.12.4, v nejnovějším souhrnném vydání ("Consolidated ed.") je to pravidlo 1.5.5.11.4:

Autory společné pro všechna díla uvedeme za posledním z nich po středníku s oboustrannou mezerou. Pokud to z textu na tit. s. přímo nevyplývá, měli bychom vztah údaje o odpovědnosti k dílům ujasnit v hranaté závorce.

245 00 \$a Dáma v jezeře / \$c Raymond Chandler. Skleněný klíč / Dashiell Hammett ;
[vše] přeložil Josef Škvorecký
700 1# \$a Škvorecký, Josef, \$d 1924- \$7 jk01130413 \$4 trl
700 12 \$a Chandler, Raymond, \$d 1888-1959. \$t Lady in the lake. \$l Česky
\$7aun2011628252
700 12 \$a Hammett, Dashiell, \$d 1894-1961. \$t Glass key. \$l Česky
740 02 \$a Skleněný klíč

Různé údaje o vydání

Do oblasti údajů o vydání jako takových (pole 250) uvádíme pouze údaj týkající se celého dokumentu.

Pokud jsou v dokumentu uvedena pro jednotlivá díla různá vydání, zapisují se do poznámky.

100 1# \$a Němcová, Božena, \$d 1820-1862 \$7 jk01083016 \$4 aut
245 10 \$a V zámku a v podzámčí ; \$b Divá Bára / \$cBožena Němcová
250 ## \$a 1. vyd. souboru
500 ## \$a V zámku a podzámčí 2. vyd., Divá Bára 4. vyd.
700 12 \$a Němcová, Božena, \$d 1820-1862. \$t V zámku a v podzámčí \$7 aun2009503499
700 12 \$a \$a Němcová, Božena, \$d 1820-1862. \$t Divá Bára

Shrnutí podle polí (selekční údaje):

- pole **100** – **neopakovatelné**
(podobně pole 110 pro korporaci a 111 pro konferenci)
 - hlavní autorská odpovědnost: pokud všechna díla pocházejí od stejného autora/stejných autorů, uvádí se zde hlavní autor nebo první z hlavních autorů
 - pole **130 a 240** – **v záznamech přítisků se nevyskytují**; unifikované názvy jsou v těchto případech zapsané vždy buďto v polích 700, 710 nebo 711 v podpoli \$t jako součást záhlaví Autor/Název nebo (u anonymních děl) v poli 730
 - pole **700** s druhým indikátorem prázdným (podobně i pole 710 a 711) - **opakovatelné**
 - přispěvatelé/vedlejší autoři všech děl (prvního i dalších)
 - pole **700** s druhým indikátorem „2“ a názvem v podpoli \$t (podobně i pole 710 a 711) – **jeden výskyt pro každé dílo/vyjádření**
 - jediný/první hlavní autor každého díla v kombinaci s názvem díla (v podpoli \$t přednostně uvádíme unifikovaný název; pokud není, tak název originálu; pokud není/neznáme ani ten, tak zapíšeme název, který je na dokumentu)
 - pole **730** – **jeden výskyt pro každé anonymní dílo/vyjádření**
 - pole **740** – **opakovatelné**
 - název druhého a dalších děl tak jak jsou na prameni popisu, pokud nejsou uvedeny v podpoli \$t v poli 700/710/711 nebo v poli 730 tj. jsou odlišné
 - pole **765** – **opakovatelné pro každé další dílo; používá se pouze výjimečně**
 - název originálu, pokud se jedná o překlad a pokud název originálu není uveden v podpoli \$t v poli 700/710/711 nebo v podpoli \$a v poli 730 (u anonymních děl)
-